

Aluehallitus 11.5.2026

Vastauksen antaminen valtuutettu Paakkunaisen ja 23 muun valtuutetun aluehallitukselle osoittamaan kysymykseen koskien erityistä tukea tarvitsevien lasten loma-ajan sekä aamu- ja iltapäivähoidon järjestämistä (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Westergård Mikaela
Hokkanen Timo

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen aluehallitukselle esitettyyn kysymykseen:

Uudistettu vammaispalvelulaki tuli voimaan 1.1.2025 lukien. Vammaispalvelulaissa määritellään vammaispalvelulakiin nähden ensisijaiset lait, joiden mukaisten palvelujen tulee olla myös vammaisten henkilöiden käytettävissä. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella olevien kuntien toimesta perusopetuslain perusteella. Perusopetuslaki on määritelty vammaispalvelulaissa ensisijaiseksi laiksi suhteessa vammaispalvelulakiin. Vammaisten koululaisten osalta perusopetuslain mukaisissa palveluissa tulee järjestää kohtuulliset mukautukset oppilaalle ja vammaispalvelulain mukaisella palvelulla tulee vastata kohtuulliset mukautukset ylittävään palvelutarpeeseen. Vammaisten lasten loma-ajanhoito ei kuulu kuntien järjestämisvastuulle, mutta kunta voi halutessaan sellaista järjestää. Vammaispalvelulain perusteella voidaan myöntää yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella lyhytaikaista huolenpitoa loma-aikana. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut edellyttävät valituskelpoista hallintopäätöstä.

Mikäli perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta evätään lapselta pelkästään vamman perusteella ilman pyrkimystä mukauttaa toimintaa, ei vammaisen lapsen yhdenvertaisuus suhteessa vammattomiin lapsiin toteudu. Vammaispalvelulain mukaisella lyhytaikaisella huolenpidolla tuetaan aamu- ja iltapäivätoimintaa niille vammaisille lapsille, joille mukautukset eivät ole riittäviä. Vammaispalvelulain mukaisella lyhytaikaisella huolenpidolla vammaisille lapsille tarjotaan sama mahdollisuus aamu- ja iltapäivätoimintaan kuin vammattomille lapsille. Vammaispalvelulain mukaisilla

palveluilla järjestetään vammaisille lapsille lyhtyaikaista huolenpitoa myös muihin aikoihin, kuin kunnat järjestävät koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. On mahdollista, että osaa vammaisista lapsista ei oteta kunnan järjestämään perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan ja toisaalta vammaispalvelulain mukaiseen palveluun ei synny oikeutta. Lasten lukumäärästä on mahdotonta tehdä arviota.

Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa haetaan perusopetuksen järjestäjältä. Vammaispalvelulain mukaista palvelua hyvinvointialueelta. Palvelun hakemista voidaan helpottaa kuntien ja hyvinvointialueen välisellä sopimisella ohjauksesta.

Jatkuvuuden ja turvallisuuden kannalta perhe- ja vammaispalvelujen palvelualue näkee, että aamu- ja iltapäivätoiminta sekä loma-ajanhoidon on perusteltua toteuttaa koulujen yhteydessä ja mieluiten mahdollisimman pysyvällä henkilöstöllä koulupäivän yhteydessä.

Hyvinvointialue pyrkii tukemaan alueen kuntia vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla. Mikäli kunnat tekevät kohtuulliset mukautukset sellaisten lasten osalta, joille ei voida myöntää palvelua vammaispalvelulain mukaisena palveluna, voidaan yhteistyöllä välttää vammaisten lasten joutuminen palvelujen ulkopuolelle sekä syrjäytyminen ja yhdenvertaisuuden vaarantuminen.

Vastuunjaon muuttuminen ei vaikuta merkittävästi vammaispalvelujen työkuormaan. Nykyiselläänkin vammaispalveluja saavalla lapsella tulee olla vammaispalvelulain mukainen päätös palvelusta. Palvelutarve on ratkaistava aina yksilöllisesti.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ja kunnat ovat sopineet 1.4.2026 vammaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja loma-ajanhoidon jatkamisesta lukukauden 2026–2027 ajan aikaisemmin sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Kunnat ja hyvinvointialue tekevät määräaikaisen sopimuksen palveluiden tuottamisesta aiemmin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen ehtojen mukaisesti. Hyvinvointialue ja kunnat aloittavat neuvottelut toistaiseksi voimassa olevien sopimusten laatimisesta toukokuussa 2026.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että

1. aluevaltuusto päättää merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustokysymykseen tiedoksi ja
2. todeta valtuustokysymyksen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Selostus

Valtuutettu Paakkunainen sekä 23 muuta ovat jättäneet aluevaltuuston kokouksessa 9.12.2025 § 108 kysymyksen koskien erityistä tukea tarvitsevien lasten loma-ajan sekä aamu- ja iltapäivähoidon järjestämistä.

Toimivalta

Hallintosäännön 27 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus osoittaa aluehallitukselle kysymyksiä hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, aluehallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta ensiksi pidetään, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava aluevaltuuston kokouksen esityslistalle.

Liitteet

- 1 Valtuutettu Paakkunaisen aluehallitukselle osoittama kysymys koskien erityistä tukea tarvitsevien lasten loma-ajan sekä aamu- ja iltapäivähoidon järjestämistä

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen aluehallitukselle esitettyyn kysymykseen:

Vastaus aluehallitukselle esitettyyn kysymykseen

Uudistettu vammaispalvelulaki tuli voimaan 1.1.2025 lukien. Vammaispalvelulaissa määritellään vammaispalvelulakiin nähden ensisijaiset lait, joiden mukaisten palvelujen tulee olla myös vammaisten henkilöiden käytettävissä. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella olevien kuntien toimesta perusopetuslain perusteella. Perusopetuslaki on määritelty vammaispalvelulaissa ensisijaiseksi laiksi suhteessa vammaispalvelulakiin. Vammaisten koululaisten osalta perusopetuslain mukaisissa palveluissa tulee järjestää kohtuulliset mukautukset oppilaalle ja vammaispalvelulain mukaisella palvelulla tulee vastata kohtuulliset mukautukset ylittävään palvelutarpeeseen. Vammaisten lasten loma-ajanhoito ei kuulu kuntien järjestämismvastuulle, mutta kunta voi halutessaan sellaista järjestää. Vammaispalvelulain perusteella voidaan myöntää yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella lyhytaikaista huolenpitoa loma-aikana. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut edellyttävät valituskelpoista hallintopäätöstä.

Mikäli perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta evätään lapselta pelkästään vamman perusteella ilman pyrkimystä mukauttaa toimintaa, ei vammaisen lapsen yhdenvertaisuus suhteessa vammattomiin lapsiin toteudu. Vammaispalvelulain mukaisella lyhytaikaisella huolenpidolla tuetaan aamu- ja iltapäivätoimintaa niille vammaisille lapsille, joille mukautukset eivät ole riittäviä. Vammaispalvelulain mukaisella lyhytaikaisella huolenpidolla vammaisille lapsille tarjotaan sama mahdollisuus aamu- ja iltapäivätoimintaan kuin vammattomille lapsille. Vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla järjestetään vammaisille lapsille lyhytaikaista huolenpitoa myös muihin aikoihin, kuin kunnat järjestävät koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. On mahdollista, että osaa vammaisista lapsista ei oteta kunnan järjestämään perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan ja toisaalta vammaispalvelulain mukaiseen palveluun ei synny

oikeutta. Lasten lukumäärästä on mahdotonta tehdä arviota. Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa haetaan perusopetuksen järjestäjältä. Vammaispalvelulain mukaista palvelua hyvinvointialueelta. Palvelun hakemista voidaan helpottaa kuntien ja hyvinvointialueen välisellä sopimisella ohjauksesta.

Jatkuvuuden ja turvallisuuden kannalta perhe- ja vammaispalvelujen palvelualue näkee, että aamu- ja iltapäivätoiminta sekä loma-ajanhoido on perusteltua toteuttaa koulujen yhteydessä ja mieluiten mahdollisimman pysyvällä henkilöstöllä koulupäivän yhteydessä.

Hyvinvointialue pyrkii tukemaan alueen kuntia vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla. Mikäli kunnat tekevät kohtuulliset mukautukset sellaisten lasten osalta, joille ei voida myöntää palvelua vammaispalvelulain mukaisena palveluna, voidaan yhteistyöllä välttää vammaisten lasten joutuminen palvelujen ulkopuolelle sekä syrjäytyminen ja yhdenvertaisuuden vaarantuminen.

Vastuunjaon muuttuminen ei vaikuta merkittävästi vammaispalvelujen työkuormaan. Nykyiselläänkin vammaispalveluja saavalla lapsella tulee olla vammaispalvelulain mukainen päätös palvelusta. Palvelutarve on ratkaistava aina yksilöllisesti.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustokysymykseen tiedoksi ja todeta valtuustokysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Käsittelyn aikana jäsen Piirtola teki seuraavan asian palauttamista valmisteluun koskevan ehdotuksen, jota jäsen Räsänen kannatti:

”Asia palautetaan valmisteluun. Kyseisen asian neuvottelut kuntien kanssa ovat kesken. Asiassa lainsäädäntö on haastava ja sen osalta saatava tarkempi näkemys vastuunjaosta.”

Puheenjohtaja rajasi keskustelun koskemaan pelkästään asian palauttamista valmisteluun.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko jäsen Piirtolan ehdotus asian palauttamisesta valmisteluun hyväksyä yksimielisesti. Koska kukaan ei vastustanut, puheenjohtaja totesi, että aluehallitus palautti asian valmisteluun.

Jäsen Uusitalo poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 14.47.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun seuraavalla perustelulla:

”Asia palautetaan valmisteluun. Kyseisen asian neuvottelut kuntien kanssa ovat kesken. Asiassa lainsäädäntö on haastava ja sen osalta saatava tarkempi näkemys vastuunjaosta.”

Selostus

Valtuutettu Paakkunainen sekä 23 muuta valtuutettua osoittivat aluevaltuuston kokouksessa 9.12.2025 § 108 aluehallitukselle kysymyksen koskien erityistä tukea tarvitsevien lasten loma-ajan sekä aamu- ja iltapäivähoidon järjestämistä.

Aluehallitukselle osoitetussa kysymyksessä pyydetään selvitystä liittyen erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden loma-ajan hoidon sekä aamu- ja iltapäivähoidon järjestämiseen vuoden 2026 hallintomuutosten jälkeen sekä erityisesti seuraavien kehityssuuntien ja vaikutusten arviointia: Palvelutarpeen ja asiakkuuksien muutos; Hakuprosessien pirstaloituminen ja asiakasohjauksen toteutus; Jatkuvuuden ja turvallisten rakenteiden turvaaminen; Yhteistyö kuntien kanssa ja palveluvalikoiman yhtenäistäminen; Vaikutukset työkuormaan ja kustannuksiin.

Toimivalta

Hallintosäännön 27 §:n mukaan valtuutetut voivat osoittaa aluehallitukselle kysymyksen hyvinvointialueen tai hyvinvointialuekonsernin hallintoa koskevasta asiasta.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, aluehallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta ensiksi pidetään, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava aluevaltuuston kokouksen esityslistalle.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria